

4

Vragenuur: Vragen Ploumen

Vragen van het lid Ploumen aan de minister van Defensie, bij afwezigheid van de minister van Buitenlandse Zaken, over **de actuele situatie in Jemen**.

De voorzitter:

Dan geef ik tot slot het woord aan mevrouw Ploumen namens de PvdA voor haar vragen aan de minister van Defensie, die ik ook van harte welkom heet. De minister van Defensie vervangt de minister van Buitenlandse Zaken. De vragen gaan over de actuele situatie in Jemen.

Mevrouw Ploumen (PvdA):

Dank u wel, voorzitter. In de jarenlange oorlog in Jemen dreigen een nieuw dieptepunt en een nieuwe humanitaire catastrofe die volgens de VN 250.000 mensen direct bedreigt en waardoor 18 miljoen mensen geen voedsel en medicijnen meer kunnen krijgen. Want, voorzitter, de Verenigde Arabische Emiraten zijn voornemens om ergens in de komende 24 uur de havenstad Hodeidah aan te vallen. Die havenstad is eigenlijk de enige aanvoerroute voor hulpgoederen.

Het Verenigd Koninkrijk heeft de Emiraten opgeroepen om de havenstad en dus de mensen te sparen. De VN heeft inmiddels mensen teruggetrokken. Nederland is tot nu toe stil en daarom de volgende vragen aan de minister.

Wat doet Nederland nu om deze catastrofe te voorkomen? Zijn er contacten met de Arabische Emiraten? Sluit Nederland zich aan bij de oproep van andere landen, zoals het Verenigd Koninkrijk, aan de Emiraten om die aanval niet uit te voeren? En drie: welke extra inspanningen is Nederland voornemens te gaan doen om die humanitaire catastrofe af te wenden?

Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter:

Dank u wel. Het woord is aan de minister van Defensie.

Minister Bijleveld:

Dank u wel, voorzitter. Ik vervang inderdaad de collega's van Buitenlandse Zaken. Ik ben het helemaal met mevrouw Ploumen eens dat het een zorgelijk bericht is en dat er grote humanitaire en politieke risico's aan hangen. Er waren al langer signalen van een aanval op Hodeidah, zoals mevrouw Ploumen zei. Tot nu toe heeft de internationale druk eigenlijk steeds gewerkt om dit te voorkomen, vooral van de VS en het Verenigd Koninkrijk.

Nu lijkt de coalitie vastberaden om die aanval toch door te zetten. Aan de VN-gezag Griffiths is nog één mogelijkheid geboden om dit te voorkomen door de houthi's te overreden om Hodeidah op te geven. Dat vind ik ook zorgelijk. Gister is op verzoek van het Verenigd Koninkrijk de Veiligheidsraad in beslotenheid bijeengekomen om deze dreigende aanval

te bespreken. Nederland heeft tijdens die consultatie de vrees uitgesproken dat de aanval het politieke proces ernstig zal ondermijnen. Nederland heeft er opnieuw op aangedrongen om de haven, net zoals mevrouw Ploumen zegt, vrij te laten en heeft opgeroepen tot de-escalatie. Tot slot zijn de raketbeschietingen door de houthi's veroordeeld als ondermijnend voor het politieke proces. Wat Nederland betreft was een helder signaal van de Veiligheidsraad van belang geweest, maar dat is helaas niet gelukt. Ik hoop dat de gezant nog wat kan doen.

Er werd gevraagd wat Nederland doet. Los van wat ik net zei, is het zo dat de collega van BuHa-OS ook vandaag nog contact zal opnemen met de Verenigde Arabische Emiraten. We proberen dus ook bilateraal contact te hebben, omdat we helemaal delen wat u aanhaalt. Ik denk dat niemand iets wint bij het feit dat Hodeidah wordt aangevallen. Er zijn alleen maar verliezers, vooral de burgers van Jemen; dat haalde u terecht aan. Kijk naar wat de VN heeft gezegd: er worden honderdduizenden en misschien uiteindelijk wel miljoenen mensen geraakt. Wij hebben ons er dus al bij aangesloten dat dit eigenlijk niet zou moeten. Wij hopen oprecht dat er nog iets uitkomt. Wellicht dat morgenvroeg de Veiligheidsraad nog een keer bij elkaar komt. Dan zullen we dit nog een keer proberen. Alle Nederlandse inspanningen waren erop gericht om het traject van de gezant zo goed mogelijk te laten lopen. Onze inspanningen zijn er nog steeds op gericht om de mensen uiteindelijk niet de dupe te laten worden.

Mevrouw Ploumen (PvdA):

Voorzitter. Dank aan de minister voor de antwoorden, maar vooral voor de inspanningen die Nederland heeft gedaan. Nederland heeft in de afgelopen jaren een voortrekkersrol gespeeld als het gaat om het adresseren van de problemen in Jemen, ook de mensenrechtenschendingen. De leden van de Kamercommissie hebben in Saudi-Arabië ook gesproken over hoe er een einde aan het conflict kan komen. Ik heb dus de volgende slotvraag. Gister is er geen helder signaal afgegeven door de Veiligheidsraad, waarvan Nederland lid is. Wat gaat Nederland de komende 24 uur dus doen om de andere leden verder onder druk te zetten, om tot een helder signaal en tot een veroordeling van een mogelijke aanval op Hodeidah te komen? Die zou immers catastrofale gevolgen hebben voor de mensen in Jemen.

Minister Bijleveld:

Het antwoord daarop is: we doen er alles aan wat kan, inderdaad ook omdat we de afgelopen jaren een voortrekkersrol hebben gespeeld. Ik heb net al gezegd dat de collega van BuHa-OS contact gaat opnemen. Wij volgen de ontwikkelingen op de voet, maar zijn ook actief in de Veiligheidsraad, waarvan wij lid zijn. Wij hopen oprecht dat het de heer Griffiths, de gezant, lukt om tot iets te komen in de tijd die daarvoor nog gegeven is. Wij weten nog niet precies welk voorstel wordt voorgelegd. Ik hoop oprecht dat de Veiligheidsraad morgen wel wat oplevert. Daarvoor zullen we ons ook inspannen. Ik kan mevrouw Ploumen daarvoor natuurlijk geen garanties geven, maar wat we eraan kunnen doen, zullen we eraan doen.

Mevrouw Ploumen (PvdA):

Dank u wel.

De voorzitter:

Dank u wel, mevrouw Ploumen. Ik ga naar de heer Van Ojik namens GroenLinks.

De heer Van Ojik (GroenLinks):

Heel goed dat we hier even over kunnen spreken, ook al hebben we allemaal een gevoel van betrekkelijke machteloosheid. De minister zegt: we weten niet precies wat er binnen 24 uur aan de orde komt in de Veiligheidsraad. Een van de voordelen van in die Veiligheidsraad zitten, is dat je zelf actief een initiatief zou kunnen nemen, al is het maar op humanitair terrein, waarnaar mevrouw Ploumen ook expliciet vroeg. Heeft de Nederlandse regering plannen om zelf met voorstellen in de Veiligheidsraad te komen?

Minister Bijleveld:

Voorzitter. Ik wil even iets rectificeren. Ik heb niet gezegd dat ik niet precies wist wat er aan de orde zou komen. Voordat er een misverstand ontstaat: ik heb gezegd dat ik niet precies weet waar de gezant mee komt. Maar wij spelen daar inderdaad actief een rol in. Dat kan nu juist ook. Dat betekent dat wij ook vandaag in New York, gericht op de tijd die we nog hebben, met gelijkgezinde landen er wederom naar streven om Jemen op de agenda te krijgen. Wij hopen dat dat morgenvroeg zal gebeuren. Het was de bedoeling dat VN-gezant Griffiths op 18 juni de Raad zou brieven over wat zijn consultatie had opgeleverd, maar dat kan nu eigenlijk niet meer. Ik hoopte te kunnen zeggen dat dat nu misschien versneld kan gebeuren — er is nu nog 24 uur — maar ik weet niet of dat lukt. Dat is wat ik heb gezegd. Wij doen er alles aan om ervoor te zorgen dat er toch iets neergelegd kan worden. Daar spreken we gelijkgezinde landen ook op aan. Een mogelijk onderdeel daarvan is de terugtrekking van de houthi's uit Hodeidah, althans, uit de haven. Dat zou een onderdeel daarvan kunnen zijn, zodat daar wellicht toch iets tot stand zou komen.

De voorzitter:

Oké, dank u wel. Daarmee zijn we aan het eind gekomen van dit vragenuur.

De vergadering wordt van 14.54 uur tot 15.01 uur geschorst.